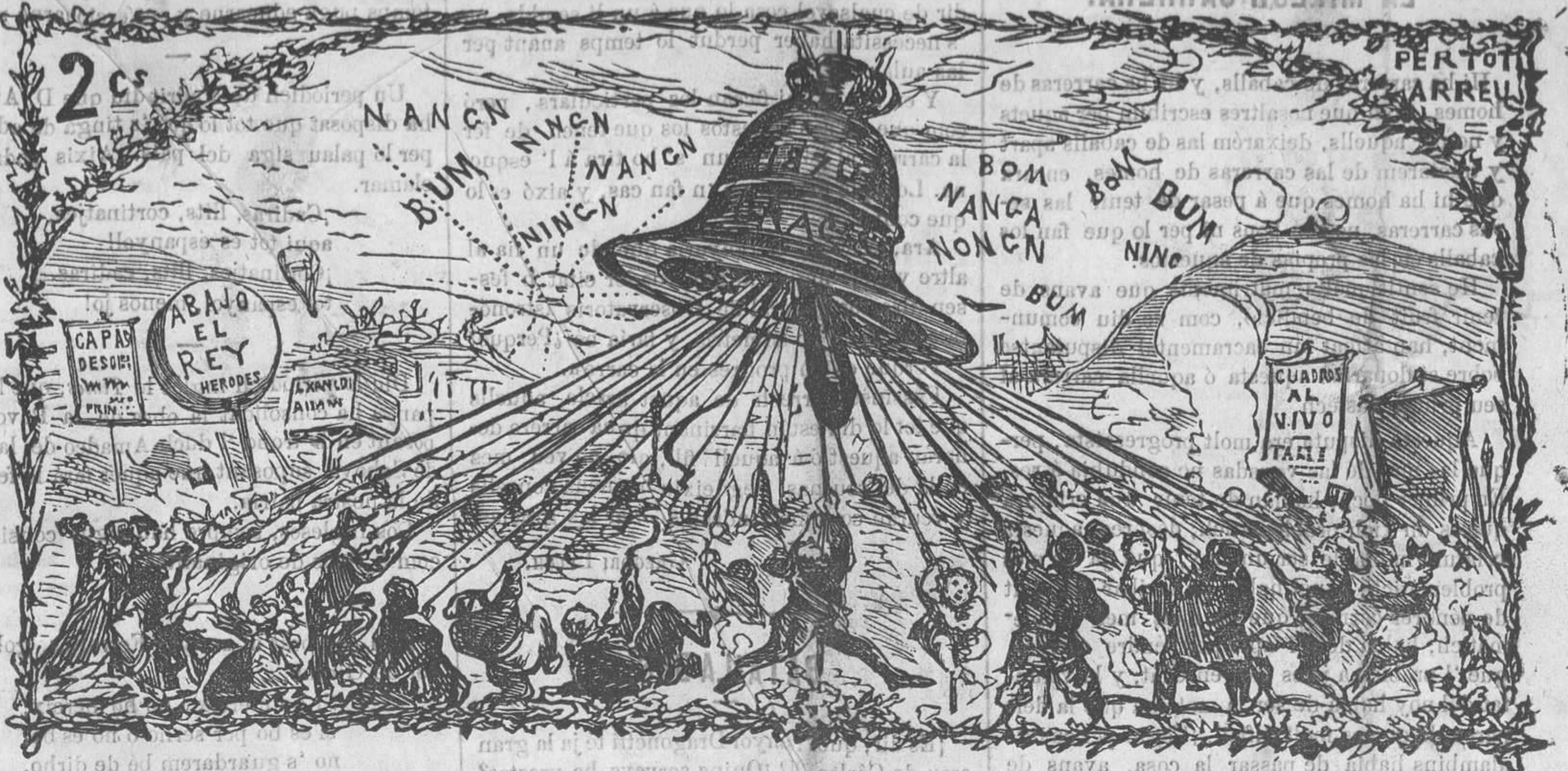

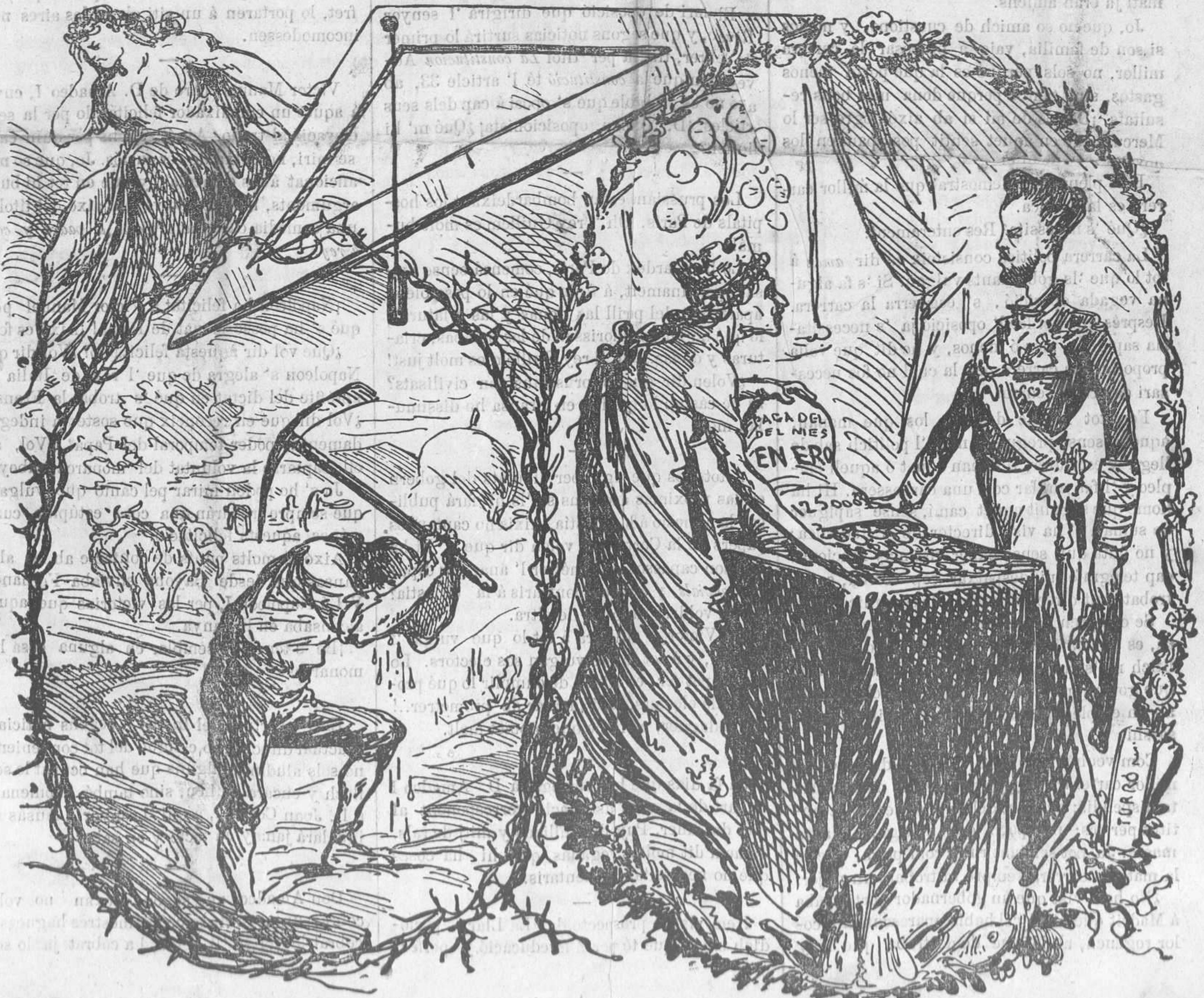
PER TOTI
ARREU

2^{cs}

LA CAMPANA DE GRACIA.

GUANYARÁS LO PA AB LO SUHOR DE TON FRONT.

6 RALS DIARIS TREBALLANT COM UN NEGRE.—83.333 RALS DIARIS TREBALLANT COM UN BLANCH.

LA MILLOR CARRERA.

Hi ha carreres de caballs, y hi ha carreres de homes. Com que nosaltres escrivim per aquets y no per aquells, deixarem las de caballs apart y tractarem de las carreres de homes, encara que hi ha homes que á pesar de tenir las sevas carreres, no son bons ni per lo que fan los caballs en las propias de aquestos.

He sentit molts matrimonis que avans de tenir fruit de bendició, com se diu comunement, han armat un sacramental disputantse sobre si donarian aquesta ó aquella carrera al seu primer vástech.

Aquesta disputa era molt progressista, perque las mes de las vegadas no conduhia á res. En primer lloch, habian de tenir una criatura que es un xich problemátich; després aquesta criatura habia de ser un noy, que ja es mes problemátich; aquet habia de arribar á l'etat de péndrer carrera, que es molt mes problemátich; habia de ser apte per péndre carrera, que 'l problema ja es mes enredat; y la voluntat del noy habia de ser la mateixa que la dels pares, lo que es molt difícil. ¡Vegin per cuants alambins habia de passar la cosa, avans de tenir rahó de ser la disputa! Y ab tot, jo ho he sentit disputar, y al cap de una hora de posar dificultats l'un, de presentar ventatjas l'altre, de tréurer exemples lo marit y de ferhi objecions la muller, han acabat per sentarse á taula, no menjar res l'un ni l'altre y ferse mala cara fins..... no sé quina hora. L'endemá dematí ja eran amichs.

Jo, que no so amich de cuestions, y menos si son de familia, vaig á proposar la carrera millor, no sols perque es la que porta menos gastos, sinó també perque dona mes bons resultats. ¡Ditxós de mí si ab aixó logro ser lo Mercuri que en aquet sentit posi pau en los casals matrimonials!

Está plenament demostrat que la millor carrera es la política.

¿Qué 's necessita? Res enterament.

La carrera política consisteix en dir *amen* á tot lo que 'ls governants vulgan. Si 's fa alguna vegada oposició, s' esguerra la carrera. Després que per fer l'oposició ja 's necessitaria sapiguer mes ó menos, y he dit que volia proposar una carrera per la qual no fos necessari cap coneixement.

Fent tot lo que desitjen los que manan, aquets, sense preguntar ni si 'l polítich sab de llegir y escriurer, li donan aquet ó aquell empleu y 'l fan enflar com una carbassera. Hi ha home que seguint aquet camí, sense sapiguer de sumar, s' ha vist director de Estadística; y no falta qui, sense haber vist may funcionar cap telégrafo, ni despatxar cap correu, se ha trobat sent director general de comunicacions.

Se compren perfectament. La carrera política, es una carrera del tot pasiva; es dir: lo polítich no 's fa la carrera, li fan la carrera 'ls que governan. De aquí que 'l polítich se trobi ab un empleu que no sápigam per quin cap posarshi.

Com veuhem, aquesta que 'ls dich, es la millor carrera. Per part dels pares, no necessita dispendis; per part del noy no necessita apítut per res; per poch que allargui, allarga massa. Ja pot ser tant ruch com puga, que en la mateixa carrera sempre hi trobará un pitjor.

¡No hem vist que un governador participaba á Madrid que en lo cel habia aparegut un color rogench, ab lo que demostraba que may

habia sentit parlar de aurora? Donchs bé, per dir de cualsevol cosa lo que á un li sembla, no 's necessita haber perdut lo temps anant per las aulas.

Y en aixó s' hi ficen los particulars, peró com que no son aquestos los que tenen de fer la carrera al polítich, un s' ho tira á l'esquena. Los que manan no 'n fan cas, y aixó es lo que convé.

Ara, jo no m' estranyaria que de un dia al altre vegessim que al governador citat lo fessen director general de Observatoris astronómichs. Y ell ho admetria, y faria bé ¿Perqué? Perque es un progrés en la carrera.

Fassinse cárrech de aquet article, aquells que tot lo dia están barrinant quina carrera donarán aquest ó á aquell fill, que no veu mes enllá del seu nas. Segueixin los meus consells y veuran com me vindrán á donar las gracias.

GREGORI LLUCH.

BATAJLLAS.

¡Es dir, que 'l senyor Dragonetti té ja la gran creu de Carlos III? ¿Quins serveys ha prestat? Ja sé que 'm dián: ¿y quins serveys ha prestat en Balaguer á Italia y al gran Sultan?

Peró aixó no vol dir mes que s' ho mereixia tant en Dragonetti, de aquí, com en Balaguer, de allá.

El diari de oposició que dirigirá 'l senyor Riveo, y que segons noticias surtirá lo primer de febrer, tindrà per títol *La constitucion Adveteixin* que la *constitució* té l' article 33, ab aixó no es probable que s' oposi á cap dels seus articles. ¡D. Nicolau, oposicionista! ¿Qué m' hi diuhem?

Los prussians están bombardeixant los hospitals de París. Oh 'l rey Guillem es molt humá!

Lo bombardeix de París, comensá sense avisar oportunament, á fi de qué en lo possible s' apartessin del perill las donas y las criaturas; lo qué ha fet que morissen de las bombas, criaturas y donas. ¡Ch, 'l rey Guillem es molt just!

¿Volén dir que 'ls prussians son civilisats? Si de eás ab lo que fan en Fransa ho dissimulan molt.

A tots los que vagin per diputats del govern en las próximas deccions se 'ls hi farà publicar la adhesió á la dinastia, Aixis ho cantan los papers de la Cort. ¿Que volén dir que n' hi ha que son capassos de admétrer l' anar per diputats *oficials*, y que son contraris á la dinastia? No 'n voldria sapiguer de altra.

En Victor s' adherirá á tot lo que vulga 'l govern, y á tot lo que vulgan sos electors. Lo que si pot fer, es deixar de cumplir lo que prometi als electors, peró ¡deixar de prométrer..! En Balaguer, es home que promet molt.

Ja fa dias que han entregat á D. Amadeo I la part de la seva assignació corresponent al mes de Janer. Puja dos milions y mitj de rals. Ja hem dit moltes vegadas, que hi ha cosas que no necessitan comentaris.

Hem vist lo prospecte de «La Llar» periódich catalá que té per fi la educació y perfec-

ció de la dona. Li desitjem que per llarch temps puga educarne y perfeccionarne molts.

Un periódich de Madrid diu que D. Amadeo ha disposat que tot lo que 's tinga de adquirir per lo palau siga del país. Aixis podrá esclamar.

¡Cadiras, llits, cortinatjes, aqui tot es espanyol!
¡Cortinatjes, llits, cadiras. tot espanyol, menos jo!

Diu lo periódich anglés lo *Times*, que la Espanya ha consolidat la obra de la Revolució, posant en lo trono 'l duch Amadeo de la casa de Saboya, suposant que aquet farà la felicitat de la nostra patria.

Los inglesos, sempre han sigut considerats com á tipos de originalitat.

Han nombrat al senyor Ferratjes, governador de Girona.

Si ho mereix ó no ho mereix, si es bo per serho o no es bó, no 's guardarem bé de dirho, creyem, si, que farà goig.

La semana passada tots los diaris se queixaban de varis robos de capas. Se veu que 'ls granujas volen anar ben abrigats. A algunque se 'l va atrapar ab lo cos del delictes sobre 'l seu cos, compadescuts sens dupte de que tenia fret, lo portaren á un siti ahont los aires no l' incomodessen.

Victor Manuel, pare de D. Amadeo I, envia á aquet un embaixador felicitantlo per la seva elevació al trono. Aixó, segons per quin cantó se miri, no deixa de ser curiós. Jo, que so molt aficionat á las comedias, y que en tot hi busco arguments, me recordo vehent aixó, del títol de una comedia castellana: *Como á padre y como á rey*.

¡Napoleon ha felicitat á Victor Manuel perque s' ha possessionat de Roma! Aixó es fct!

¿Que vol dir aquesta felicitació? ¿Vol dir que Napoleon s' alegra de que 'l rey de Italia s' aprofite del dictat en qué 's troba la Fransa? ¿Vol dir que ell reconeix que sostenia indegudament lo poder temporal del Papa? ¿Vol, ab ell, captarse la voluntat del monarca saboyá?

Ja s' ho poden mirar pel cantó que vulgan, que sempre trobarán una cosa estúpida, cuan ménos, aquesta felicitació.

Aixó té molts punts de contacte ab las alabansas que desde Bayona enviaba Fernando VII á Napoleon I, per las victorias que aquet alcansaba en Espanya.

¡Bé 's tenen de semblar en alguna cosa los monarcas!

En l' apertura del Institut, segons noticias, l' actual director, no estigué del tot convenient, no sols aludint á alguns que han ocupat lo seu lloch y encara viuhem, sino també anomenant á D. Joan Cortada, á qui 'l senyor Llausás no igualará jamay en tacte y en saber.

Don Amadeo, que segons deyan no volia cobrar un xavo fins que 'ls mestres haguessin cobrat lo que se 'ls debia, ha cobrat ja lo sou

corresponent á un mes, que puja la friolera de dos millions cinc cents mil rals.

¡Tira peixet! Si aixó es monarquia ni may que hi hagi República....

Los mestres de instrucció primaria, las clases pasivas y 'l clero 's moren de fam.....

¿Qué hi farem? Lo sol en Espanya no surt may per tothem.

Aprobem que Don Amadeo hagi volgut cobrar antes de que 's pagués als mestres de primera ensenyansa, perque si hagués tingut d'esperar á que aixó s' hagués fet.... no hauria tardat poch ni gaire....

Lo graciós del teatro Catalá, Don Lleó Fontova, 'ns ha enviat una esquila de morts anunciandnos que *Don Bolsillo de Fontova* ha fallescut, víctima de una aglomeració de gastos durant la passada epidemia. Lo dol se despedeix en la safata, lo próxim dilluns, dia 23, á dos cuarts de vuit de la nit, en lo Romea.

Las comedias que se recitarán en sufragi de la seva ánima, son: la joguina en un acte *Rabiar á tiempo*; lo drama en dos actes *Las quintas*; y la pessa, nova, original del senyor Pitarrá, *Un cirí trencat*. ¿No 'ls sembla, que s' omplirá 'l teatro?

Han agafat al Xich de las Barraquetas.

Ab una cosa ó altra hem de comensar á co-neixer que s' acosta l' época de las elecciones.

Respecte al célebre discurs, ó memoria, del senyor Llausás, desitjariem sapiguer quinas providencias ha pres lo senyor rector de la universitat.

Lo senyor *Seitnes*, autor de la poesia ¿ESPEREM? que va en aquet número, no estranyará que l' haguem publicada ab alguna variació del original. Ho hem fet per la rahó que ell ja sab, tota vegada que en la mateixa poesia dona á compèndrer que en los escrits ara deu haberhi certa reserva. Las variacions per altra part, no son moltes. Ara hem de anar vestits ab trabas.

La *Convicció*, diu que 'l discurs llegit pel senyor Trémols, en l' acte de l' obertura del curs universitari, es anti-católich. Per una cosa ó altra deu estar consignada la llibertat religiosa en la constitució. Nosaltres no hem sentit ni hem llegit lo tal discurs, pero no fariam cárrechs al autor per sas ideas anti-católicas, si hison, perqué tot espanyol pot publicar las sevas ideas mentras no sigan oposadas á la llei ó la moral.

La *Convicció*, no 's voldrá convèncer ab las nostras rahons, pero menos nos convèncen las sevas. Potser lo discurs del senyor Llausás li agradá mes.

¿Cuántas cosas son necessarias per ser director del Institut?

Haber escrit una gramática en colaboració ab un altre, perqué aixis no se sab qui l' ha escrita.

No assistir á desempenyar la cátedra seva, sino enviarhi un sustitut.

Y per últim, dir en alta veu que no hi ha hagut cap director com ell.

Ab aixó últim, podrá tenir rahó, segons pel cantó que 's mirí.

La *Convicció*, s' estranya molt de qué 'ls tribunals hagin fallat una pena en contra del vicari de Montbrió, provincia de Tarragona, perque desde la trona va dir que 'l matrimoni civil era una *porqueria*. Diu la religiosa colega que la paraula es propia y verdadera. Está bé: donchs que se l' apliqui á ella la *Convicció*, que per tota persona decenta res te de propia, y té molt poch de moral, per mes que 'l Papa hagi calificat lo matrimoni civil de la manera que li ha semblat. Lo matrimoni civil es una institució legal, y no es cap estranyesa que 'ls tribunals condenen al que tracti de *porqueria* á una cosa establerta per la llei.

Lo Trovador de Montserrat ara dirigirá lo periódich *La Nacion*. Segons una correspondencia del Diari de Barcelona, lo periódich madrilenyo portará per emblema un sol en lo cual hi haurá 'l nom de *Prim*. Esperem que *La Nacion*, nos esplicará tot lo significat del tal emblema, perqué no ho sabem entèndrer.

Sembla que 'l senyor Castroverde, que 's veu atacat en son honor en lo discurs del célebre senyor Llausás vol portar la cuestió als tribunals. Lo senyor Llausás sosté que tot lo que digué, está ben dit.

Si 'n Castroverde s' hi crema,
fa molt mal. Té que pensá
ab lo adagi castellá,
cada loco con su tema.

A BORDO Y EN TERRA.

(Comedia en tres actes y en vers)

La última comedia del senyor Arnau, que s' estrená 'l dimars passat en lo teatro catalá, obtingué un bon éxit. L' autor fou cridat en escena varias vegadas y al final de l' obra.

L' argument es molt reduit. Consisteix en una noya americana, que al cárrech de un capitá de barco busca 'ls seus parents en la Costa. Per suposat, que la noya es órfana. També es rica y aixó fa que se li presenten dos, títols parents, que al últim resulta que no ho son mes que per la part de Deu. Perqué la comedia no falti á la corrent general, acaba anunciand lo futur casament de l' órfana ab lo seu guardador, lo capitá.

Segons nostra opinió, lo senyor Arnau podia fer que la comedia fos mes catalana. La protagonista parla en americá; y tots los que ab ella enrahonan, parlan en castellá; de manera, que 's passen molts y llarchs trossos de acte sense que 'l públich se recordi de que está en lo *Teatro Catalá*. Aixó no es cap defecte, pero aixó de segur que no s' ho esperaba la majoria del públich, que hi anaba á véurer una funció catalana. Filla de pares catalans la noya, podia entèndrel, y aixó 's salvaba.

La abundancia de xistes y alguns pochos incidents de un matrimoni de dos mariners que no congenian, fa passar distret los tres actes de la comedia.

L' execució 's ressentia de falta de ensaigs, pero ab tot se feren aplaudir tots los actors, tant la senyoreta Pi, en lo paper de americana, com los senyors Fontova, Clucellas, Soler, Fuentes y Llimona en los seus.

Ja que es la primera producció important que en lo Teatro Catalá hi pren part la característica senyora Mirambell, debem ferne especial menció. Natural en escena, se caracteriza

molt bé, y 'ls aplausos que li doná 'l públich demostren á l' empresa que ab ella ha fet una bona adquisició.

M.

¿ESPEREM?

La paciencia tot ho alcanza.
—Sta. Teresa de Jesús.—

Quant ma ploma ¡ay! se prepara
per cantar lo que 'l cor sent,
veig que 'l goig se 'm va perdent
y de mi prest se separa.
Ja sé jó, y es cosa clara,
que ajudat per la gran llei,
lo qui escriu fa un gran servey
á la humanitat, entera,
¿peró la vritat sensera...
quí la diu devant del rey?

Per tot veig ceptres, coronas,
que 'm tenen ab gran desvari,
y, en lo grill del presidari,
hi penso moltes estonas.
Jo no veig, com cosas bonas,
la igualtat devant la llei;
per ço no puch fe 'l servey
que la humanitat demana,
perque 'm te fet un pavana
lo pensar que ja hi ha un rey.

Jo so oposat y jo alento
rábia á l' injust é ilegal,
y aqui está tot lo meu mal
que impideix dir lo que sento;
y os dich lector, y no es quento,
que privat de fe 'l servey
á la humanitat, que es llei
del progrés y la natura,
com la tendra criatura,
ploro al pensar en lo rey.

Y encar' que l' hi dongui voltas
per fer mos escrits fluixets,
per pór dels cuhents fuets,
al foch los hi canto ensoltas.
No; no vull ser carnestoltas
per qui no 'm don' pa y 'm renya;
per aquell que 'l bastó ensenya
dient que obra sempre ab la llei;
per có temo fe 'l servey
que la humanitat pregona;
¡tanta pór fa la corona
que á un home trasforma en rey!

Aixis, creyeume, germans;
obriu á la rahó 'ls ulls
y embruteu mil y mil fulls
guardantlos com diamants,
que un dia vindrá que tants
treballs fets tots á las foscas,
mes espessos que las moscas
volarán fent son servey;
y allavors vindrá la llei
que á tots nós farà reviuir...
Creguéu, si voleu escriurer,
espereus. Ara hi ha rey.

E. SEITNES.

LAMENTOS DE UN DESCAMISAT.

Guanyo no mes cada dia
una dotsena de rals;
y l' amo cada mes guanya
uns cent vint y cinch mil naps.
Per treure aquesta ganancia,
¡conteu si 'm fan treballar!
Súho de dia y de nit,
tant si 'l sol está cremant,
com si 'l termómetro baixa
dessota cero, vuit graus,
y tot per tres pessetotas
cada dia de treball.
No menjo gaires pollastres,
no 'm puch fer roba cada any;
y 'ls que 'm fan matar de feina,
me diuhen *descamisat!*

Ab lo curt jornal que guanyo
tinch de mirar endevant,
perque dugas criaturas
que tinch de set y vuit anys,
de ajuda poden servirme
cuan jo á vell haje arribat;
mes per poder ajudarme,
no tenen de aná á soldats.
Y escatimo del vestir,
y escatimo del menjar,
y deu rals una semmana,
y altra semmana deu rals,
per lliurarlos de la quinta,
tinch de anar posant apart.
Y 'ls que quintas fan pagarme,
al véurem poch elegant,
ab tó de mofa y despreci,
me diuhen *descamisat!*

Caras estan las viandas,
que ab pena ne puch comprar,
y ara 'ls drets de consums posan,
per fer posá 'ls preus mes alts.
Lo venedor no vol pérdrer,
cosa que es molt natural;
lo comprador té de viurer,
cosa que es necessitat.
Los dotse rals, aixis quedan;
no 'm volen pujá 'l jornal.
Puch dur vells lo gech y calsas,
mes tinch de béure y menjar,
y tot pagarho á mes preu,
si no 'm vull morir de fam.
Y aquells que 'ls consums imposan
y 'l barato fan fer car,
me veuhen vestit ab brusa
y 'm diuhen *descamisat!*

¡Es molt desconsiderada,
no veu mes enllá del nas,
la gent que perquè en la vida
la fortuna 'ls ha ventat,
veyentme sense cap gala,
rústigas las mevas mans,
la pell pel treball rostida,
y 'l front suhor regalant
passan, ab desdeny me goitan,
y 'm diuhen *descamisat!*

G. Ll.

ALS HÉROES DE LA NOVA DINASTIA.

Poesia que si la lleueix en Balaguer, se queda tonto)
Tres anys ne fá qu' Espanya sumida en la desgracia
féu rodolá lo Trono, que n' era de 'ls Borbons,
y 'l Poble que patia
de pena y agonía,
cregué que se acababa per sempre lo Tarró!
Mes ¡ay! lo mateix dia que totas las coronas
lo Poble trossejaba cridant la Llibertat...
pujá la dinastía
Topete y companyia,
lligantnos ab cadenas mes fortas que no abans!
Lo acérrim Figuerola ministre fón de Hisenda,
deixántne de l' Espanya la caixa sense claus:
y 'ls mestres de l' Escola
seguien la tabola,
puig que tots se morian en un racó, de fam...!

Un dia ¡quina ditxa! sentirem que se deya
qu' un Rey ja ne tenian los pobres espanyols...!
Que 'l poble sumicava
y l' mal se l' hi causava
lo no tenir de veras monarca de debó!

Quina era mes hermosa ne fón per Catalunya
o dia 'n que sabérem venia 'l Genovés...!
¡Tothom plorava y reya,
y á elogis se desfeya
cridánt ab gran delicia «¡que viva lo nou rey!»

Mes ¡ay! que per Espanya no feya aquet monarca,
y al cap de un ó dos dias sens pena fracasá...
Tothom se n' hi burlava...
lo Poble lo xiulaba,
deixánt que un' altra volta fos rey 'n Prim y Prats'

Tal volta 'ls que llegeixen, dirán que es imprudencia
de un hom' qu' asesinaren, retréure los recorts...!
Mes ell féu de l' Espanya,
treyant tota sa manya,
tot lo que li dictaba sa vcluntat tant sols!

Ell era qui pensaba portar á n' en Xeringana...!
Ell era qui guardaba set reys encara mes...!
y avans de sa desgracia,
tregué tota sa gracia
portantnos per monarca, lo Duch dit Amadeu!

PAU ROSELLA.

Ab alló que 'ls deyam de la *Passió*, desseguida
debian tréurer la solució de la Xarada del
número anterior. Es SA-MA-RI-TA-NÀ.

XARADA.

Componan junts la primera
los que s' estan treballant,
y aquell que tot sol treballa
compon lo dos acabat;
la segona, es en la solfa;
dos y cinch es ideal;
cuan era encara molt nen,
lo quatre y tres vaig passar;
per los camps de Andalucia,
cinch y tres corra trempat,
sense peus y sense camas,
y sense ulls, galtas ni nas;
lo mon fa tercera y quinta
ab tot y sé 'l mon tan gran;
cuatre y cinch ho es tota dona
ja ans de anarla á batejar;
moltas son cuarta doblada,
y portan los talens alts.

Lo tot, es cosa que 's diu:
lo mateix rey dels prussians
nos n' ha plantat unas cuantas
que feyan esgarrifar.
Peró per sentir molts tots,
vájinsen á Portugal.

La solució en lo prócsim número.

EL TIBURON.

ALMANAQUE HUMORÍSTICO,
plagado de chispeantes caricaturas
políticas debidas al lapiz
del reputado pintor

JOSÉ LUIS PELLICER,

y escrito

con mucha sal por autores españoles de nota.

Hace ocho años que se publica con gran éxito.

Forma 16 páginas gran fóleo con unas 50 láminas y vale solamente

¡UN RAL SOLAMENT!

Nadie se arrepentirá de la adquisicion de este almanaque que es el mas barato que se publica en España.

LO XANGUET.

Almanach ilustrat per lo inteligent caricaturista T. Padró y escrit per Pau Bunyegas, Pittarra, Mosen Será y altres, que han afegit á las obras de Misericordia la de *Fer riurer á qui no 'n de ganas*. Forma 16 páginas fóleo menor, y conté prop de 50 láminas y val solament ¡1 RAL!

Imp. de la V. H. de Gaspar.—Ataulfo, 14

I Lopez, Editor.